

IN BERAAD

oktober
2017

Adviezen over decretale uitrol beleidslijnen

Met de start van het schooljaar 2017-2018 ging de Vlaamse regering haar voorlaatste jaar in van de legislatuur. Dat betekent dat de eindspurt is ingezet voor verschillende dossiers. De beleidslijnen die de regering wil uitgerold zien tegen het einde van de legislatuur, moeten stilaan worden vertaald in decretaal werk.

Bij het begin van het nieuwe werkjaar had de Vlor dan ook heel wat werk op de plank liggen. Verschillende voorontwerpen van decreten en amendementen werden ter advies voorgelegd: de uitbouw van de graduaatsopleidingen (hbo5) en de overdrachtsmaatregelen voor de lerarenopleiding, de hervorming van de leerlingenbegeleiding, de onderwijsinspectie 2.0, de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs, de financiering van het volwassenenonderwijs, de verankering van het duaal leren in het secundair onderwijs.

De bezorgdheden van de Vlor zijn duidelijk:

- Positieve aanzetten moeten nog verder worden geconcretiseerd: de taakafbakening in leerlingenbegeleiding en de positie van de onderwijsinstellingen als de centrale actoren in de inspectie 2.0;
- De noodzakelijke bijsturingen aan de modernisering van het secundair onderwijs zijn niet/te weinig gerealiseerd en de startdatum van 1 september 2018 is niet haalbaar voor de scholen;
- Het is nog te vroeg om duaal leren te verankeren. In afwachting van de uitbouw tot een waardig onderwijstraject, moeten de tijdelijke projecten uitgebreid worden;
- Er zijn bijkomende maatregelen nodig om de dubbele doelgroep in het hoger beroepsonderwijs te blijven bedienen;
- Het nieuwe financieringssysteem van het volwassenenonderwijs biedt mogelijkheden, maar het brede aanbod moet beter worden gewaarborgd.

Op de startdag van 20 september 2017 in het Vlaams Parlement bogen de Vlor-leden zich over het thema 'Identiteit in diversiteit – diversiteit in identiteit'.

● Lees de interessante bijdragen van wetenschappers en ervaringsdeskundigen op www.vlor.be/evenementen/verslagen

Hervorming leerlingenbegeleiding

De Vlor bracht op 26 september 2017 advies uit over het voorontwerp decreet over leerlingenbegeleiding. Dat probeert een antwoord te bieden op de jarenlange discussie over de opdrachten en rollen van de verschillende actoren die samen verantwoordelijkheid dragen voor de leerlingenbegeleiding: de centra voor leerlingenbegeleiding (clb) en de scholen (basisonderwijs en secundair onderwijs). Diverse ministers gedurende meerdere legislaturen plaats-ten dit thema op de beleidsagenda.

De Vlor vindt het positief dat er werk wordt gemaakt van een meer heldere afstemming tussen de scholen en de centra, met een eenduidige definitie van leerlingenbegeleiding en vertrekkend vanuit het principe van een continuüm aan leerlingenbegeleiding in verschillende begeleidingsdomeinen. Maar het decreet laat nog veel mogelijkheden open. Daardoor ligt er voor de volgende maanden nog werk op de plank om de generieke uitgangspunten te concretiseren, zowel in het definitieve decreet als in de uitvoeringsbesluiten. Zo moeten de rollen en taken van de verschillende actoren nog verder worden verduidelijkt. Het moet ook duidelijker worden hoever de verantwoordelijkheid reikt van elke school om een basisaanbod voor leerlingenbegeleiding te hebben. De Vlor vindt dat er een structurele oplossing moet komen voor de financiering van leerlingenbegeleiding. De raad vindt het erg belangrijk dat samenwerking tussen de centra voor leerlingenbegeleiding vorm krijgt in bottom-upprocessen in plaats van een verplichte netoverstijgende samenwerking. Er zijn ook nog heel wat vragen over de manier waarop samenwerking en schaalvergroting vorm moet krijgen binnen de centra voor leerlingenbegeleiding.

● Lees het advies over het voorontwerp decreet leerlingenbegeleiding (26/09/2017) op www.vlor.be/adviezen

Inspectie 2.0

De overheid werkt aan een referentiekader voor onderwijskwaliteit, een nieuw doorlichtingssce- nario, een gewijzigde procedure voor de voorlopige erkenning van nieuwe instellingen en/of vestigings- plaatsen en/of structuuronderdelen, de samenwer- king met de inspectie voor levensbeschouwelijke vakken en de rechtspositieregeling van de leden van de onderwijsinspectie.

De Vlor ziet positieve basisprincipes in de voorstel- len. De nieuwe invulling van de opdrachten van de inspectie erkent de onderwijsinstellingen als de cen- trale actoren om een kwaliteitsbeleid uit te tekenen. De raad vraagt wel om deze basisprincipes overall consequent door te trekken in de uitwerking van onderwijsinspectie 2.0.

● Lees het advies over het voorontwerp van decreet onderwijsinspectie 2.0 (26/09/2017) op www.vlor.be/adviezen

Modernisering secundair onderwijs

De Vlor bracht op 3 oktober 2017 advies uit over het voorontwerp van decreet met de wijzigingen aan de Codex Secundair Onderwijs die nodig zijn om de modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs te realiseren. De Vlor beoordeelde het voorontwerp in de wetenschap dat de contouren voor de modernisering al langer vast- liggen en dat de marge voor nieuwe beleidskeuzes bijna nihil is.

Noodzakelijke bijstellingen niet/te weinig gerealiseerd

Na grondige analyse van de documenten besluit de raad dat de voorliggende maatregelen nog vele onduidelijkheden bevatten en onvoldoende garan- tie bieden op realisatie van de initiële doelen van de hervorming. Hij stelt vast dat er geen of slechts beperkt rekening is gehouden met zijn eerdere bedenkingen en concrete vragen naar bijstellingen. De raad vraagt dan ook dat de Vlaamse Regering dat alsnog doet bij de uitvoeringsbesluiten en geeft aan hoe dat kan.

Ingangsdatum van 1 september 2018 niet haalbaar

Momenteel is er nog geen zicht op de eindtermen die aan de basis liggen van de invulling van het studieaanbod. Bovendien is het voor scholen om vele redenen niet realiseerbaar om zich op de korte tijdsspanne voor te bereiden op de start op 1 septem- ber 2018.

Het voorontwerp van decreet onder de loep

De Vlor bekeek in welke mate de voorgestelde maat- regelen uitvoering geven aan de eerdere beslissen- gen en waar er nog bijstelling nodig is:

- De raad adviseert om finaliteiten (doorstroom, dubbele finaliteit, arbeidsmarkt) in plaats van de actuele onderwijsvormen te hanteren als kader voor de toekomstige regelgeving;
- Het is positief dat er heldere definities zijn voor domein- en campusscholen. De raad vraagt om scholen zicht te geven op de mogelijke incentives als zij zich herprofilieren;
- De manier waarop differentiatie in het vooront- werp wordt ingevuld, is een achteruitgang ten opzichte van de huidige situatie; de Vlor vraagt dat differentiatie kan worden ingevuld als verdieping, remediëring en verbreding van het aanbod;
- De nieuwe regeling voor programmatie is eenvou- diger dan de huidige; er zijn nog een aantal vragen bij de criteria en de Vlor vraagt dat er een termijn wordt bepaald voor beslissing door de Vlaamse Regering over de programmatieaanvragen en de communicatie ervan naar de aanvragende scholen.

Extra bijstellingen nodig voor buso en se-n-se

De Vlaamse Regering deed via een mededeling in maart twee toevoegingen aan het aanbod secundair onderwijs voor wat het buso en se-n-se betreft. De Vlor formuleert daarbij enkele dringende bezorgd- heden. Het buso heeft nood aan een toekomstvisie met nadruk op flexibiliteit en toegang tot de arbeids- markt. Voor se-n-se wijst de Vlor op het belang van algemene vorming, dubbele finaliteit en onderwijs- kwalificatie.

Invulling en erkenning structuuronderdelen

De beroepskwalificaties vormen een deel van het referentiekader voor studierichtingen met arbeids- marktgerichte en dubbele finaliteit, maar men moet er dan wel vanuit een onderwijsperspectief mee kun- nen omgaan. De onderwijspartners willen aan zet zijn voor de invulling van het aanbod en de Vlor wil advies geven over de erkenning van nieuwe struc- tuuronderdelen.

● Lees het advies over modernisering van de structuur en de organisatie van het secundair onderwijs (03/10/2017) op www.vlor.be/adviezen

Financieringsdecreet volwassenen- onderwijs

De hervorming van het volwassenenonderwijs zit in een volgende fase met de invoering van een nieuw financieringssysteem voor de centra voor basisedu- catie (cbe) en de centra voor volwassenenonderwijs (cvo) en een wijziging van het personeelsstatuut van de personeelsleden van de cvo. Aangezien de Vlor niet bevoegd is om zich uit te spreken over perso- neelsmaterie, bracht de raad enkel advies uit over de aanpassing van het financieringssysteem.

De Vlor vindt het jammer dat de hervorming van het volwassenenonderwijs gefragmenteerd is doorge- voerd via verschillende decreten, in plaats van een globale wijziging via een nieuw niveaudecreet. De overheid heeft onvoldoende duidelijkheid gegeven over een globale visie of een globaal kader.

Brede opdracht volwassenenonderwijs

In zijn eerdere adviezen heeft de Vlor steeds het belang van de brede maatschappelijke opdracht van het volwassenenonderwijs benadrukt. Het volwas- senenonderwijs realiseert deze opdracht door van- uit een brede vorming de professionele inzetbaar- heid, de actieve participatie en de sociale inclusie van de lerende te bevorderen. Op die manier gene- reert het volwassenenonderwijs een belangrijke maatschappelijke en economische return voor de samenleving.

Ook de overheid heeft herhaaldelijk het belang van een brede invulling van het volwassenenonderwijs benadrukt. De Vlor merkt echter een discrepantie tussen de bevestiging van de brede opdracht en het voorstel van financieringssysteem dat werd uitge- werkt. Op basis van het voorstel van een nieuw finan- cieringssysteem, kan niet opgemaakt worden of dit systeem de organisatie van een breed aanbod moge- lijk zal maken.

De impact is nog niet duidelijk. Bij een te enge bena- dering van het volwassenenonderwijs zal een grote groep volwassenen minder toegang hebben tot levenslang en levensbreed leren waardoor nieuwe kansengroepen dreigen te ontstaan, terwijl Vlaan- deren de Europese doelstellingen voor deelname aan opleiding en vorming voor volwassenen nog niet bereikt.

Opportunities

De Vlor is van wel mening dat het nieuwe financie- ringssysteem, mits de nodige bijstelling, heel wat opportuniteiten biedt om de brede maatschappe- lijke opdracht te realiseren:

- de groeikansen door open-endfinanciering;
- de inzet op geletterdheid;
- de mogelijkheid om de middelen autonoom aan te wenden;
- de afschaffing van de controle op aanwezigheden;
- de inkanteling van de projectmiddelen NT2;
- de voorziene evaluatie van het nieuwe financieringssysteem tegen 2023-2024.

Verbeterpunten

De Vlor formuleert ten slotte enkele noodzakelijke bijstellingen zoals:

- een kosten-batenanalyse van de invoering van inschrijvingsgelden in de basiseducatie;
- een verlaging van planlast voor de centra;
- stimuleren van maatwerk in de basiseducatie;
- een specifieke EVC-regeling eerder dan een kwalificatiebonus;
- voldoende zorg bij sanctionering veelvuldig inschrijven.

● Lees het advies over het financieringsdecreet volwassenenonderwijs (03/10/2017) op www.vlor.be/adviezen

Graduaats- opleidingen (hbo5)

Vanaf 1 september 2019 zal het hoger beroepsonder- wijs nog enkel worden aangeboden door de hoge- scholen. De opleidingen krijgen er voortaan de naam ‘graduaatsopleidingen’. Het hoger beroepsonder- wijs moet in de toekomst zowel generatiestudenten als deeltijdse (volwassen) studenten bereiken. De Vlor vindt dat de graduaatsopleidingen de dub- bele doelgroep van het hbo5 moet kunnen blijven bedienen. Belangrijke sleutels daartoe zijn de regio- nale spreiding en de financiering.

● Lees het advies over de uitbouw van graduaatsopleidingen (26/09/2017) op www.vlor.be/adviezen

Toekomst Bolognaproces

De Bolognaverklaring van 1999 is de aanleiding geweest voor de creatie van een Europese Hogeron- derwijsruimte en zorgde voor een grondige hervor- ming van het Vlaamse hogeronderwijslandschap. De Vlor heeft dat proces altijd nauw opgevolgd en vindt dat het debat errond vandaag opnieuw mag aange- zwengeld worden. Het Bolognaproces heeft immers gezorgd voor belangrijke veranderingen en is een sterke katalysator geweest voor de internationalise- ring van het Vlaamse hoger onderwijs.

Maar wat is de rol van Bologna vandaag? Is die uitgespeeld of kan Bologna nog een relevante bij- drage leveren aan de internationalisering van het Vlaamse hoger onderwijs? De Vlor is van mening dat internationalisering bijdraagt tot de kwaliteit van het Vlaamse hoger onderwijs. De uitwisseling van ideeën en mensen leidt tot nieuwe inzichten die bijdragen aan een versterking van het hoger onder- wijs. De Vlor blikte terug op bijna 20 jaar Bologna en gaf zijn aandachtspunten mee aan de Vlaamse over- heid voor de ministeriële opvolgingsconferentie in Parijs in 2018.

● Lees het advies over de toekomst van het Bolognaproces (09/10/2017) op www.vlor.be/adviezen

Andere uitgebrachte adviezen

- Advies over de overdracht van de lerarenopleiding (26-10-17)
- Advies over het plan Geletterdheid 2017-2024 (26-10-17)
- Advies over het programmadecreet (18/10/2017)
- Advies over het decreet diverse bepalingen onderwijs (18/10/2017)

➤ www.vlor.be/adviezen

Verankering duaal leren

Na twee conceptnota's, de opstart en uitbreiding van de proeftuinen 'Schoolbank op de werkplek' en een eengemaakt statuut voor duaal leren, werkt de overheid nu decretaal uit hoe duaal leren organiek verankerd kan worden in het secundair onderwijs.

De Vlor verzet zich tegen de inwerkingtreding van het decreet op 1 september 2018. Eerst moet er een degelijke evaluatie gebeuren van het tijdelijk pro- ject 'Schoolbank op de werkplek', dat nog loopt tot en met het schooljaar 2018-2019. Daarnaast doet de raad suggesties voor de uitbouw van duaal leren als volwaardige leerweg.

● Lees het advies over het decreet duaal leren (12/10/2017) op www.vlor.be/adviezen

Beroeps- kwalificaties in onderwijs- curricula

Er bestaat discussie over de manier waarop beroeps- kwalificaties momenteel worden ingezet voor het bepalen van onderwijscurricula. Voor de Vlor is het duidelijk dat beroepskwalificaties niet geschikt zijn om onverkort over te nemen in het onderwijs. De onderwijsaanbieders moeten voldoende ruimte hebben om ze te vertalen naar de onderwijscurri- cula. Daarbij moet aandacht zijn voor de bezorgdhe- den van zowel de onderwijs- als de sociale partners.

● Lees het advies over de relatie tussen onderwijscurricula en beroepskwalificaties (26/09/2017) op www.vlor.be/adviezen

De lerarenopleidingen en een krachtig basisonderwijs

In 2015 formuleerde de Vlor tien krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs. Voor die krachtlijnen zijn de lerarenopleidingen een belangrijke motor. Op 12 oktober 2017 namen 170 geïnteresseerden deel aan een studiedag die de Vlor samen met de beroepsvereniging voor Vlaamse Lerarenopleiders (Velov) organiseerde over de manier waarop toekomstige leraren worden opgeleid om de 'krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs' mee vorm te geven. Na afloop ondertekenden de deelnemers een verklaring waarin ze zich engageren om als lerarenopleiders mee hun schouders te zetten onder de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs.

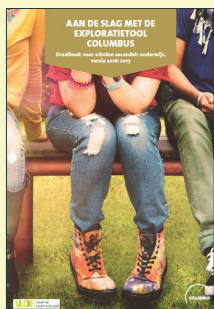
● Lees meer op www.vlor.be/evenementen/verslagen

Maatschappelijke thema's op school

Scholen moeten kunnen omgaan met de vele maatschappelijke verwachtingen. Binnen de Vlor werkt de commissie Onderwijs en Samenleving aan de implementatie van alle maatschappelijke thema's op school. De focus ligt daarbij momenteel op gezondheidsbevordering en wereldburger-schapseducatie. Het overleg zoekt naar verbindingen, naar onderlinge transfer en thematische verdieping. De Vlor wil zo een regierol opnemen, bijdragen tot een betere taakverdeling en overlapping vermijden.

De Vlor zal dit schooljaar werken aan handvatten voor scholen voor het omgaan met maatschappelijke uitdagingen/educaties. Op 6 februari 2018 organiseert de Vlor een seminarie met inspirerende voorbeelden van scholen die een integraal gezondheidsbeleid voeren en daarbij volop inzetten op kansengroepen.

Bijgewerkte versie draaiboek Columbus

Scholen secundair onderwijs kunnen dit schooljaar opnieuw aan de slag gaan met Columbus, het exploratie-instrument om het studiekeuzeproces in de derde graad te versterken. Vorig schooljaar verspreidde de Vlor een eerste versie van een draaiboek voor scholen. Op basis van de ervaringen met Columbus en de stand van zaken in de ontwikkeling van het instrument, is vanaf 26 oktober 2017 een bijgewerkte versie van het draaiboek beschikbaar.

columbus.onderwijskiezer.be

Preventie pesten en welbevinden op school

De preventie en de aanpak van pesten op school blijft hoog staan op de agenda van de Vlor. Het permanente overlegplatform rond dit thema organiseert dit schooljaar overlegmomenten over o.m. de invloed van de leeromgeving op het welbevinden. Het succesvolle project 't Zal WELzijn van vorig werkjaar wordt niet losgelaten. Ook dit jaar kunnen scholen werken aan welbevinden via Dynamo-middelen; die scholen worden opgevolgd en krijgen de kans hun resultaten te presenteren.

Vlor | vlaamse
onderwijsraad

Wijs beleid door overleg

Blijf op de hoogte van recente adviezen

Schrijf je in op de digitale nieuwsbrief van de Vlor op www.vlor.be

Volg de Vlor

twitter

@Vlor1

facebook

Vlaamse Onderwijsraad